UBND HUYỆN KIM THÀNH
TRUNG TÂM DỊCH VỤ NÔNG NGHIỆP

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: 65/HD-TTDVNN

Kim Thành, ngày 09 tháng 9 năm 2023

HƯỚNG DẪN
Biện pháp phòng, trừ bệnh lùn sọc đen hại lúa

Bệnh lùn sọc đen và bệnh vàng lụi là hai bệnh nguy hiểm cho sản xuất lúa. Năm 2009, lần đầu bệnh phát sinh, gây hại thành dịch tại các tỉnh phía nam và bắt đầu xuất hiện, gây hại rải rác tại các tỉnh phía bắc. Vụ Mùa 2017, bệnh bùng phát thành dịch tại các tỉnh phía Bắc, trong đó có Hải Dương và gây thiệt hại rất lớn cho sản xuất lúa của tỉnh. Ngày 05/9/2023, Trung tâm Dịch vụ nông nghiệp phối hợp cùng Chi cục Trồng trọt - BVTV Hải Dương lấy 02 mẫu lúa giống TBR 225 tại 02 điểm nghi ngờ nhiễm bệnh tại thôn Lai Khê và thôn Tường Vu, xã Cộng Hoà gửi Trung tâm Bảo vệ thực vật phía Bắc phân tích. Kết quả: có 02 mẫu lúa dương tính với bệnh lùn sọc đen. Để chủ động phòng chống hai bệnh này cần chủ động thực hiện tốt công tác chỉ đạo từ huyện xuống cơ sở, đồng thời thực hiện tốt Công văn số 343/TTTTBVTV-BV ngày 07/9/2023 về việc tăng cường chỉ đạo hướng dẫn phòng trừ bệnh lùn sọc đen hại lúa mùa 2023 tại xã Cộng Hoà, huyện Kim Thành. Trung tâm Dịch vụ Nông nghiệp huyện Kim Thành hướng dẫn cách nhận biết và các biện pháp phòng trừ bệnh lùn sọc đen như sau:

1. Tác nhân gây bệnh và triệu chứng

- Tác nhân gây bệnh: Bệnh lùn sọc đen do virus Southern Rice Black Streacked Dwarf Virus (SRSDV) gây nên, rầy lưng trắng là môi giới truyền bệnh. Cây lúa ở giai đoạn mạ - đẻ nhánh bị nhiễm bệnh sẽ không trỗ được hoặc giảm năng suất nghiêm trọng.

- Triệu chứng:

+ Cây bị bệnh có biểu hiện thấp, lùn, lá xanh đậm hơn bình thường. Lá lúa bị bệnh có thể xoăn đầu lá hoặc toàn bộ lá, gân lá ở mặt sau bị sưng lên. Khi cây còn non gân chính trên bẹ lá cũng bị sưng phồng. Từ giai đoạn làm đòng và khi lúa có lóng, cây bị bệnh thường nảy chồi trên đốt thân và mọc nhiều rễ bất định. Trên bẹ và lóng thân xuất hiện nhiều u sáp và bọc đen.

+ Khi bệnh nặng cây lúa không trổ bông được hoặc trỗ bông không thoát và hạt thường bị đen. Ở giai đoạn trỗ bông, triệu chứng bệnh có thể xuất hiện ở tất cả

các dảnh trên cùng một khóm hoặc chỉ một số dảnh, các dảnh khác vẫn phát triển bình thường.

+ Bệnh không chỉ gây hại trên lúa mà còn gây hại trên ngô. Khi bị bệnh, lá ngô bị xoăn, gợn sóng, màu xanh đậm, lá ngắn lại, phát triển không bình thường.

2. Nguồn bệnh và đặc điểm lan truyền

- Bệnh không lây truyền qua hạt giống, đất, nước, không khí và tiếp xúc giữa cây bệnh với cây khỏe, mà bệnh chỉ lây truyền qua rầy lưng trắng (lây truyền theo kiểu bền vững).

- Nguồn bệnh (virus) thường lưu tồn trên lúa chét, ngô và một số loài cỏ dại.

- Giai đoạn cây mẫn cảm nhiễm bệnh nhất là từ giai đoạn mạ đến khi kết thúc phân hóa đòng.

- Phương thức lan truyền: Cây lúa bị bệnh, virus tự nhân lên trong cây (cây lúa trở thành nguồn bệnh) và biểu hiện bệnh, rầy lưng trắng tiếp tục chích hút cây lúa bị bệnh truyền sang cho cây khoẻ và di trú, truyền bệnh cho lúa ở vùng khác.

- Thời gian ủ bệnh: từ khi cây bị nhiễm bệnh đến lúc thể hiện ra ngoài có thể nhận biết được khoảng 20-30 ngày, tùy thuộc sức khỏe của cây.

3. Biện pháp phòng chống

Trung tâm DVNN đề nghị UBND các xã, thị trấn (đặc biệt là UBND xã Cộng Hoà) chỉ đạo bộ phận chuyên môn thực hiện tốt một số nội dung sau:

- Phối hợp với cán bộ kỹ thuật của Trung tâm tăng cường bám sát đồng ruộng, hướng dẫn nông dân kiểm tra toàn bộ diện tích lúa, phát hiện sớm ổ rầy có mật độ cao, lúa có triệu chứng nhiễm bệnh Lùn sọc đen để chủ động trong công tác phòng trừ.

* Trên diện tích lúa đã nhiễm bệnh:

+ Tại những ruộng lúa bị bệnh ở mức độ nhẹ và rải rác thì tiến hành nhổ và tiêu huỷ cây lúa, khóm lúa bị bệnh, phun thuốc trừ rầy lưng trắng (nếu có) để hạn chế lây lan nguồn bệnh sang ruộng khác.

+ Trường hợp lúa bị nhiễm bệnh nặng, ảnh hưởng nghiêm trọng đến năng suất thì phải tiêu huỷ bằng cách cày vùi cả ruộng, trước khi cày phải phun thuốc trừ rầy lưng trắng để hạn chế lây lan nguồn bệnh sang ruộng khác.

* Trên diện tích lúa chưa nhiễm bệnh: Tiến hành phun thuốc trừ rầy cho toàn bộ diện tích lúa xung quanh ruộng đã phát hiện bệnh và những diện tích lúa mùa muộn có mật độ rầy cao.

+ Có thể sử dụng một số loại thuốc để trừ rầy có hiệu quả cao: Pymestar 550 WG, Schesyntop 650WP, Vuachest 800WG, Vuachecs 650, Penalty 40WP, Chatot 600WG, Chess 50WG, Opal 50WG,… (Nồng độ, liều

lượng theo hướng dẫn trên vỏ chai, vỏ gói thuốc).

+ Áp dụng các biện pháp chăm sóc cho cây lúa khoẻ, tăng cường sức chống chịu cho cây; có thể bón thêm 2-3kg kaly clorua/sào, kết hợp sử dụng một số loại thuốc kích thích sinh trưởng như Atonik 1.8Sl, ET, A2,... giữ đủ nước trong ruộng, tạo điều kiện thuận lợi cho cây lúa sinh trưởng phát triển tốt.

- Đài truyền thanh địa phương tăng cường thời lượng tuyên truyền về mức độ nguy hại của rầy lưng trắng, bệnh lùn sọc đen để nông dân biết và chủ động phòng chống hiệu quả bảo vệ sản xuất lúa vụ mùa 2023./.

Nơi nhận:
- Chi cục Trồng trọt - BVTV Hải Dương;
- Lãnh đạo Huyện ủy, HĐND & UBND huyện;
- VP HĐND & UBND huyện;
- Các phòng, ban liên quan;
- UBND, HTXDVNN, khuyến nông viên các xã, thị trấn;
- Lưu./.

GIÁM ĐỐC

Nguyễn Văn Mạnh